

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2016 – 2017

Probă scrisă

Limba și literatura română

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citește următorul text:

Dimineața, se prezentă moșu', cu pâine caldă ca o lună plină de vară și cu struguri dulci și strălucitori ca razele soarelui, la împărăție. Când se uită la ele, împăratu' a pus mâna la ochi că nu se putea uita la tavă.

Și-a dat și el seama că băiatu' nu-i un bostan* de-ăla bun pentru porci și pentru vaci și i-a zis:

— Măi moșnege, dacă băiatu' tău este chiar așa de năzdrăvan cum se vede, îi mai dau o poruncă și dac-o face nu mai am ce-i zice și-am să-i dau fata, că atunci știu eu cui o dau. Uite ce să faci: de la noi până la casa ta, băiatul să facă un pod de aur – că fata mea nu merge pe orice cărare cu nunta – și pe margine să crească pomi cu fructele în ei și păsări care să se-ntreacă în cânt la nuntă când s-or-ntâlni alaiurile cu lăutari. Băiatu' așa a făcut. Și la ziuă s-a adunat de o parte alaiu' băiatului și-au pornit cu bostanu-nainte să întâmpine mireasa. Da' mireasa întârzia – c-așa o învățase o babă vrăjitoare până s-a făcut seară. Când a asfințit soarele, a ajuns alaiul împăratului cu mireasa la jumătatea podului. Atunci, bostanul, c-așa fusese vrăjit, se dădu peste cap de trei ori și se făcu un băiat așa de frumos că nu se putea măsura niciun fecior de împărat care venise la nuntă cu el: cu ochii ca noaptea, cu păru' ca focul și cu obraji ca trandafirii, cu umerile ca munții și cu mijlocu' ca stejarul. Și așa de bine îi părea împăratului că nu-și dă fata după-un bostan-bolovan, ci după Tudorel Voinicel. Da' el așa fusese vrăjit de când lumea și pământul și acuma se terminase vraja. Și pe pod s-au unit muzicile, ale noastre, ale țaranilor, cu ale împăratului, și Tudorel a luat-o pe llinca, fata împăratului, și s-au sărutat și-au plecat la cununie în sat și-au trântit o nuntă de-a ținut două săptămâni și două luni și moșu' și baba chiuiau la masă cu împăratu' și împărăteasa și cu nașu' care era împăratu' de la Soare-Răsare, mândru și înțelept ca un naș de la noi din sat,

*iar eu m-am suit pe-o roată
și v-am spus povestea toată.
M-am suit și pe-o farfurie
și v-am spus o bucurie;
și pe-o surcică și v-am spus
o minciunică.*

***, Tudorel-Bostănel, text cules de la Maria Tănase de Gh. C. Mihalcea

*bostan s.m. (reg.) dovleac

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *poruncă, a asfințit.* **4 puncte**
2. Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin conversiune și a unui cuvânt obținut prin derivare din primul alineat al textului dat. **4 puncte**
3. Transcrie diftongii din cuvintele: *alaiurile, munții.* **4 puncte**
4. Menționează rolul cratimei din următoarea secvență: *c-așa o învățase o babă.* **4 puncte**
5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, motivul pentru care mireasa întârzie la nuntă. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi apartenența la specie a basmului popular Tudorel-Bostănel. **16 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi patru trăsături ale basmului popular;
- să prezinți detaliat două trăsături ale basmului popular, valorificând fragmentul dat;
- să respecti structura specifică tipului de compunere cerut;
- să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

Citește următorul text:

În preajma a trei evenimente importante pentru lumea teatrală internațională – Ziua Internațională a Teatrului pentru Copii și Tineret (20 martie); Ziua Internațională a Marionetei (21 martie); Ziua Mondială a Teatrului (27 martie) – la Iași se pregătește o nouă ediție „Hai la teatru!”. Festivalul organizat de Teatrul pentru Copii și Tineret „Lucefărul” a ajuns la cea de-a X-a ediție.

Tot pentru a celebra aceste sărbători ale teatrului, începând de vineri, 18 martie, la intrarea în Parcul Copou va fi instalată Expoziția de Fotografie „Spectacole în imagini”, o invitație prin intermediul instantaneelor (foto Ozolin Dușa și Bogdan Ștefan Pintilii) la câteva dintre cele mai de succes producții ale trupei. [...]

Cele 70 de trupe selectate în concurs (pe secțiuni: clasele I–IV, V–VIII, IX–XII) vor susține un maraton teatral în română, franceză, germană, spaniolă, engleză. „În cifre, acest maraton înseamnă 2200 de minute de spectacol. Dacă am putea estima timpul acordat pregătirii acestor scenete și l-am adăuga, atunci am avea imaginea exactă a unui efort de echipă, cumulat, constant, pe care îl presupune pregătirea unui spectacol teatral”, punctează Oltița Cîntec, director artistic al Teatrului „Lucefărul”. [...] Toți participanții vor primi cadouri constând în rechizite, jucării, cărți.

Gina Popa, Record de participanți la Festivalul „Hai la teatru!”,
www.ziarulevenimentul.ro

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
  - data la care se sărbătorește Ziua Mondială a Teatrului;
  - numele expoziției de fotografie din Parcul Copou.

4 puncte
- Scrie numele autoarei și titlul articolului din care este extras fragmentul. **4 puncte**
- Menționează genul și cazul substantivelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: Toți participanții vor primi cadouri constând în rechizite, jucării, cărți. **4 puncte**
- Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Dacă am putea estima timpul acordat pregătirii acestor scenete și l-am adăuga, atunci am avea imaginea exactă a unui efort de echipă, cumulat, constant, pe care îl presupune pregătirea unui spectacol teatral.* **4 puncte**
- Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată predicativă, introdusă prin pronumele relativ *care*. **4 puncte**

B. Redactează o narațiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută în timpul unui spectacol. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a faptelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să respecti structura specifică tipului de compunere cerut;
- să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină – 1 p., lizibilitatea – 1 p.).

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2016 – 2017

Probă scrisă

Limba și literatura română

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Model

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru notarea fiecărui sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate (de exemplu: *poruncă* – ordin; *a asfințit* – a apus) **2 x 2 p. = 4 puncte**

2. câte 2 puncte pentru explicarea modului de formare a oricărui cuvânt obținut prin conversiune și a oricărui cuvânt obținut prin derivare din primul alineat al textului dat **2 x 2 p. = 4 puncte**

- câte 1 p. pentru identificarea cuvintelor: 2 x 1p. = 2 p.

- câte 1 p. pentru explicarea modului de formare a celor două cuvinte (de exemplu: *dimineța* – adverb obținut prin conversiune din substantiv; *ca* – prepoziție obținută prin conversiune din adverb; *strălucitor* – format prin derivare cu sufixul *-tor* de la verbul *a străluci*, derivat la rândul lui cu prefixul *stră-* de la verbul *a luci*; *împărăție* – format prin derivare cu sufixul *-ie* de la substantivul *împărat*): 2 x 1p. = 2 p.

Notă! Punctajul se acordă pentru răspunsul complet.

3. transcrierea fiecărui diftong din cuvintele date: *iu, îi* **2 x 2 p. = 4 puncte**

4. menționarea rolului cratimei din secvența dată (de exemplu: marchează rostirea legată a două cuvinte; marchează elidarea unei vocale) **4 puncte**

5. câte 2 puncte pentru formularea oricăror două idei principale/secundare din textul dat **2 x 2 p. = 4 puncte**

6. – precizarea motivului pentru care mireasa întârzie la nuntă (de exemplu: Mireasa întârzie la nuntă, fiindcă respectă sfatul dat de o vrăjitoare.) **3 puncte**

– formularea răspunsului într-un enunț **1 punct**

B.

– câte 1 punct pentru precizarea oricăror patru trăsături ale basmului popular **4 x 1 p. = 4 puncte**

– câte 4 puncte pentru prezentarea detaliată a oricăror două trăsături ale basmului popular, valorificând fragmentul dat **2 x 4 p. = 8 puncte**

(Punctele pentru prezentarea fiecărei trăsături a basmului se acordă astfel:

- prezentare adecvată, detaliată a trăsăturii – 4 p.

- prezentare superficială a trăsăturii/schematism – 2 p.)

– respectarea structurii specifice tipului de compunere cerut **2 puncte**

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(36 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru formularea corectă a fiecăruia dintre cele două enunțuri cerute (de exemplu: Ziua Mondială a Teatrului se sărbătorește în 27 martie.; Numele expoziției de fotografie din Parcul Copou este „Spectacole în imagini”). **2 x 2 p. = 4 puncte**

2. câte 2 puncte pentru scrierea numelui autoarei și a titlului articolului (Gina Popa; *Record de participanți la Festivalul „Hai la teatru!”*) **2 x 2 p. = 4 puncte**

3. – câte 1 punct pentru menționarea genului fiecărui substantiv subliniat (*pregătirii* – feminin; *imaginea* – feminin) **2 x 1 p. = 2 puncte**

– câte 1 punct pentru menționarea cazului fiecărui substantiv subliniat (*pregătirii* – dativ; *imaginea* – acuzativ) **2 x 1 p. = 2 puncte**

4. – câte 1 punct pentru precizarea fiecărei funcții sintactice (*toți* – atribut adjectival; *cadouri* – complement direct) **2 x 1 p. = 2 puncte**
– câte 1 punct pentru menționarea fiecărei părți de vorbire (*toți* – adjectiv pronominal nehotărât; *cadouri* – substantiv comun) **2 x 1 p. = 2 puncte**
Notă! Punctajul se acordă pentru răspunsul complet.
5. – câte 1 punct pentru transcrierea integrală a oricăror două propoziții subordonate diferite (*Dacă am putea estima timpul acordat pregătirii acestor scenete; I-am adăuga; pe care îl presupune pregătirea unui spectacol teatral.*) **2 x 1 p. = 2 puncte**
– câte 1 punct pentru precizarea felului propozițiilor subordonate transcrise (*Dacă am putea estima timpul acordat pregătirii acestor scenete* – propoziție subordonată circumstanțială condițională; *I-am adăuga* – propoziție subordonată circumstanțială condițională; *pe care îl presupune pregătirea unui spectacol teatral* – propoziție subordonată atributivă) **2 x 1 p. = 2 puncte**
6. construirea unei fraze alcătuite din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată predicativă, introdusă prin pronumele relativ *care* **4 puncte**
– construirea unei fraze alcătuite din două propoziții – 1 p.
– construirea corectă a propoziției subordonate indicate introduse prin pronumele relativ *care* – 3 p.

B.

- relatarea unei întâmplări petrecute în timpul unui spectacol: cu respectarea succesiunii logice a faptelor – 6 p.; fără respectarea succesiunii logice a faptelor – 3 p. **6 puncte**
–câte 1 punct pentru precizarea fiecăruia dintre cele două elemente ale contextului spațio-temporal **2 x 1 p. = 2 puncte**
– adecvarea conținutului la cerință – 2 p.; conținut parțial adecvat – 1 p. **2 puncte**
– respectarea precizării privind numărul de cuvinte **2 puncte**

Notă!

14 puncte se acordă pentru redactare, astfel:

- unitatea compoziției: câte 1 punct pentru fiecare compunere **2 x 1 p. = 2 puncte**
– coerența textului: câte 1 punct pentru fiecare compunere **2 x 1 p. = 2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; adecvarea parțială – 1 p. **2 puncte**
– ortografia (0 erori: 3 p.; 1 – 2 erori: 2 p.; 3 – 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) **3 puncte**
– punctuația (0 erori: 3 p.; 1 – 2 erori: 2 p.; 3 – 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) **3 puncte**
– așezarea corectă a textului în pagină **1 punct**
– lizibilitatea **1 punct**

**Precizări privind structura subiectelor de la
EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A**

Anul școlar 2016 – 2017

Probă scrisă

Limba și literatura română

Subiectul I: 40 de puncte

– text-suport: literar (liric, epic, dramatic)

A. (item semiobiectiv: întrebări structurate) – 24 de puncte

Competența de evaluat:

1. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse

6 cerințe a câte 4 puncte: 4 cerințe vizează probleme de limbă română, 2 cerințe vizează înțelegerea textului.

item	Competența de evaluat	Conținuturi asociate
1	1.2 sesizarea corectitudinii și a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate, a ortografiei și a punctuației	– arhaisme, regionalisme și neologisme; – categorii semantice studiate: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; construcții pleonastice; sensurile cuvintelor în contexte diferite;
2		– semne de punctuație: punctul, virgula, două puncte, ghilimelele, linia de dialog, semnul întrebării, semnul exclamării, cratima, punctul și virgula, linia de pauză; – semne ortografice: cratima, punctul;
3		– mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului (derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale/conversiunea), familia de cuvinte; mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului;
4		– ortografierea diftongilor, a triftongilor și a vocalelor în hiat; – despărțirea cuvintelor în silabe; – valori expresive ale nivelurilor limbii (fonetic, lexical și morfosintactic) într-un text dat;
5	1.1 dovedirea înțelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date	– idei principale, idei secundare; ordinea logică și temporală a ideilor/a întâmplărilor dintr-un text;
6		– moduri de expunere (narațiune, descriere, dialog); – structuri în textele epice (logica acțiunii, timp, spațiu, modalități de caracterizare a personajelor, relațiile dintre personaje, naratorul) și lirice (concordanța dintre forma grafică a poeziei și ideea transmisă de aceasta, eul liric); – subiectul operei literare, momentele subiectului; – procedee de expresivitate artistică în textele studiate (figuri de stil: personificarea, alegoria, repetiția fonetică/ aliterația, metafora, hiperbola, epitetul, comparația, repetiția, enumerația, antiteza); – sensul propriu și sensul figurat al unor cuvinte într-un context dat; – elemente de versificație (măsura, rima, piciorul metric, ritmul, versul, strofa); – trăsăturile specifice genului epic, liric și dramatic în opere literare la prima vedere; – trăsături ale speciilor literare: basmul popular, pastelul, fabula, doina populară, balada populară.

B. (item subiectiv: eseu structurat sau nestructurat – producere de text) – 16 puncte

Competența de evaluat:

2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

Competența de evaluat	Conținuturi asociate
2.1 redactarea diverselor texte, cu scopuri și destinații diverse, adaptându-le la situația de comunicare concretă	<ul style="list-style-type: none"> – redactarea unor compuneri având ca suport texte literare la prima vedere – rezumat, caracterizare de personaj; – motivarea apartenenței unui text la prima vedere la o specie literară (basmul popular, pastelul, fabula, doina populară, balada populară) sau la un gen literar (epic, liric, dramatic); – prezentarea unui punct de vedere asupra unor secvențe din texte la prima vedere, pe baza unor cerințe date (de exemplu: elemente de structură a operei literare, figurile de stil studiate, elemente de versificație etc.) sau prin exprimarea argumentată a opiniei personale privind structura textului, semnificația titlului, procedeele de expresivitate artistică învățate și semnificația/mesajul textului dat; – exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind un text la prima vedere; aprecieri personale referitoare la fragmente din textele la prima vedere; – elemente de redactare a unor compuneri pe o anumită temă/urmărind un plan dat sau conceput de elev; – părțile componente ale unei compuneri; organizarea planului unei compuneri pe o temă dată; structurarea detaliilor în jurul ideii principale; dispunerea în pagină a diverselor texte;
2.2 utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de lexic și de morfosintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație	<ul style="list-style-type: none"> – aplicarea corectă a cunoștințelor de morfosintaxă în exprimarea scrisă; – folosirea corectă a semnelor de punctuație la nivelul propoziției și al frazei (coordonare, subordonare, incidentă);
1.3 identificarea valorilor etice și culturale într-un text, cu exprimarea impresiilor și a preferințelor	<ul style="list-style-type: none"> – elemente etice și culturale în texte literare și exprimarea propriei atitudini față de acestea.

Itemii de la A și B se vor raporta obligatoriu la textul-suport.

SUBIECTUL al II-lea: 36 de puncte

– text-suport: nonliterar

A. (item semiobiectiv: întrebări structurate) – 24 de puncte

Competența de evaluat:

1. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse

6 cerințe a câte 4 puncte: 2 cerințe vizează înțelegerea textului, 4 cerințe vizează probleme de limbă română.

item	Competența de evaluat	Conținuturi asociate
1	1.1 dovedirea înțelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date	– idei principale, idei secundare – texte nonliterare
2		
3	1.2 sesizarea corectitudinii și a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului și a categoriilor semantice studiate, a ortografiei și a punctuației	– categorii morfologice specifice părților de vorbire (conform programelor școlare pentru clasele a V-a – a VIII-a): părțile de vorbire flexibile (verbul, substantivul, articolul, pronumele, numeralul, adjectivul) și neflexibile (adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția);
4		– elemente de sintaxă a propoziției; – părțile de vorbire flexibile (verbul, substantivul, articolul, pronumele, numeralul, adjectivul) și neflexibile (adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția);
5		– elemente de sintaxă a frazei (tipuri de propoziții – principale și subordonate indicate de programa școlară; propoziția regentă, elementul regent, cuvintele și construcțiile incidente; relații sintactice; topică și punctuație; valori stilistice ale folosirii acestora în textul dat);
6	2.2 utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de lexic și de morfosintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație	– enunțul, fraza, părți de propoziție și propoziții studiate (predicatul și propoziția subordonată predicativă, subiectul și propoziția subordonată subiectivă; atributul și propoziția subordonată atributivă; complementul direct și propoziția subordonată completivă directă; complementul indirect și propoziția subordonată completivă indirectă; complementele circumstanțiale și propozițiile subordonate circumstanțiale corespunzătoare (de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop); propoziția subordonată circumstanțială condițională, concesivă, consecutivă; expansiunea și contragerea.

B. (item subiectiv: eseu structurat sau nestructurat – producere de text) – 12 puncte

Competența de evaluat:

2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

Competența de evaluat	Conținuturi asociate
2.1 redactarea diverselor texte, cu scopuri și destinații diverse, adaptându-le la situația de comunicare concretă	– redactarea unor texte reflexive și imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente cu ocazia unui eveniment personal, social sau cultural; evidențierea unor trăsături ale unui obiect (peisaj, operă de artă, persoană) – într-o descriere; – redactarea unor scurte narațiuni; continuarea unor dialoguri; redactarea unor texte argumentative (susținerea preferințelor și a opiniilor); – elemente de redactare a unor compuneri pe o anumită temă/urmărind un plan dat sau conceput de elev; părțile componente ale unei compuneri; organizarea planului unei compuneri pe o temă dată; structurarea detaliilor în jurul ideii principale; dispunerea în pagină a diverselor texte;
2.2 utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de lexic și de morfosintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație	– aplicarea corectă a cunoștințelor de morfosintaxă în exprimarea scrisă; – folosirea corectă a semnelor de punctuație la nivelul propoziției și al frazei (coordonare, subordonare, incidentă).

Itemii de la A și B se vor raporta obligatoriu la textul-suport.

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină – 1 p., lizibilitatea – 1 p.).

Se acordă zece puncte din oficiu.